

"När jag berättat en saga får barnen gärna förlänga den med egna idéer", säger Kebba Sonko. Han vill att hans sagor ska föda tankar och distans. FOTO: CARLOS

En sagornas mästare

Kärrtorpsbon Kebba Sonko för vidare berättelser från sin barndoms Gambia

NÄR KEBBA SONKO var liten älskade han sagor. På kvällen, när middagen var uppäten och alla bybor samlades runt brasan, spetsade han öronen. Snart började någon berätta. Kanske en saga om skogens vilda djur, med en sensmoral inbakad. Eller en berättelse om livet förr, i byn Pakalinding i Gambia.

Kebba Sonko njöt. Berättelserna fick hans fantasi att spela och dessutom lärde sig den vetgirige pojken mycket.

– De flesta kunde inte läsa så berättandet var ett slags utbildning. Vi fick till exempel veta hur elefanter och noshörningar, som inte finns i Gambia, såg ut och vi lärde oss svåra ord. De äldre var som levande bibliotek. De delade med sig av sin kunskap, berättar Kebba Sonko, som vi träffar i familjens lägenhet i Kärrtorp.

HÄR, VID EN DATOR i vardagsrummet, förvaltar Kebba Sonko sitt gambiska arv. När barnen lagt sig skriver han sagor – fantasifulla och underfundiga berättelser där både djur och människor lär oss något om

livet. I *Soffanyama bamba* får vi till exempel veta vad som drabbar den som visar övermod inför en krokodil och i *Nyckel till ett långt liv* lär en gammal kvinna ut sin hemlighet till yngre släktingar.

De äldre var som levande bibliotek.

Kebba Sonkos första bok, *Sagoberättarens barn*, gav Studieförbundet ut 1998. Nu har *Djungelpojkens berättelser* kommit ut.

– Sagorna är mina egna – jag älskar att hitta på – men de är starkt inspirerade av dem jag hört i Gambia, berättar han.

Liksom hemlandets berättare läser han gärna högt – han besöker förskolor, skolor, fritidsgårdar och fester. Barnen, som kanske oftare tittar på tv än hör sina föräldrar läsa högt, brukar vara med på noterna.

– Jag kan börja med att spela upp en liten scen om hur det var när jag var liten – hur vi satt under ett mangoträd efter middagen, hur de gamla rökte sin pipa. Barnen tycker det är spännande, de brukar be mig att jag inte ska sluta! skrattar Kebba Sonko.

FÖR HONOM ÄR DET viktigt att förmedla positiva bilder av gambisk kultur, bilder som gör barnen nyfikna på det främmande. Han vill skapa band mellan kulturer, förklarar han och för symboliskt samman händerna. Och hans böcker är bra exempel på det:

– Jag har ett jättebra samarbete med Anna Westerman som gör de fina illustrationerna. Och min svärfar, som är gammal svensklärare, går igenom mina manus.

Kebba Sonkos kärlek till kulturen föddes vid barndomens berättarbrasa. Bittrare näring fick den när han gick i skolan i 1960-talets Gambia. Eftersom landet var en brittisk koloni var skolsystemet brittiskt. Den inhemska kulturen ansågs ociviliserad och den

som trummade eller dansgen. Men Kebba Sonko straffet än att förneka sin

I MITTEN PÅ 1970-talet läste Kebba Sonko i Gambia, eftersom land högre utbildningar. På högre utbildningarna i Sundsvik diskade och städade så han lärde sig svenska i grundskolan och gymnasiet. Senare flyttade han till Stockholm där han länge varit och tunnelbaneförare.

– Men jag har aldrig släppt om kulturen. Jag har varit i dans och afrikansk dans. Studieförbundet sedan har bland annat lett kurs i dans, rytmik och sång.

Och så har han skrivit flera diktsamlingar, där de på både svenska och i mandinka. Tillkomstorna lite oväntad:

– Jag skrev dem på svenska och översätter dem nu till mandinka. slöjar Kebba Sonko.

MÄRTA